

Raport z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kluczbork w 2017 roku

Kluczbork, dnia 05 marca 2018 r.

Zgodnie z art. 11 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U z 2016 poz. 224 z póź. zm.) organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, który przedkłada radzie gminy w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.

I. ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII.

Obowiązek przeciwdziałania narkomanii został nałożony na gminy ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U z 2016 poz. 224 z póź. zm.)

Zgodnie z jej przepisami do podstawowych zadań gminy należą:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji powyższych zadań opracowany został Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kluczbork na lata 2017 – 2021 , który został przyjęty Uchwałą Nr XXXII/294/16 Rady Miejskiej w Kluczborku z dnia 21 grudnia 2016 r.

Realizatorami i partnerami Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kluczbork w 2017 roku byli:

1. **Pełnomocnik Burmistrza** ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;

2. **Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku** – oferuje głównie pomoc materialną. Działania profilaktyczne realizuje Świetlica Socjoterapeutyczna „PARASOL”;

3. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Kluczborku** – oferuje specjalistyczną pomoc dzieciom, młodzieży, rodzicom, nauczycielom oraz placówkom opiekuńczo – wychowawczym;

4. **Kluczborski Dom Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji** – organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, organizacja zajęć pozalekcyjnych;

5. **Stowarzyszenie „EMAUS”** – prowadzi punkt konsultacyjny dla młodzieży do spraw uzależnień. Organizowane są liczne imprezy kulturalne, koncerty, warsztaty profilaktyczne.

6. **Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Dziwięćsił”** - świadczy usługi w zakresie:

-terapii uzależnienia od alkoholu,

-interwencji kryzysowej w sytuacji przemocy domowej,

-konsultacji i porad prawnych,

7. **Szkoły** - w celu zmniejszenia zjawisk negatywnych realizowane są we wszystkich typach szkół określone szkolne programy profilaktyczne.

II. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE KLUCZBORK W 2017 ROKU

W 2017 r. koordynatorem realizacji zadań ujętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kluczbork był Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2017 r. w rozdziale 851 53 wydatkowano 23 827,51 zł.

W ramach Programu na terenie Gminy Kluczbork były realizowane następujące działania:

1. PUNKT INFORMACYJNO-KONSULTACYJNY W KLUCZBORKU

Mieszkańcy naszej gminy pomoc mogą uzyskać w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym mieszczącym się w Kluczborku przy ul. Zamkowej 6.

W ramach funkcjonowania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w Kluczborku porad i konsultacji udzielał terapeuta – psycholog (w każdy czwartek w godzinach 17.00-18.00).

Do punktu zgłosiło się 10 osobom z problemami narkotycznymi i 15 współzależnionych i innych członków rodzin z problemami narkotycznymi.

W ramach porad i konsultacji specjalista dokonywał wstępnej diagnozy osób z problemem, prowadził rozmowę motywacyjną do podjęcia leczenia, udzielał wsparcia i pomocy osobom współzależnionym, kierował do placówek specjalistycznych.

2. PUNKT POMOCY PRAWNEJ

Punkt pomocy prawnej prowadzony był przy Stowarzyszeniu Klub Abstynenta „Dziewięciśń”.
Bezpłatne porady prawne udzielane były mieszkańcom Gminy Kluczbork, u których występuje problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków a także członkom ich rodzin oraz osobom z rodzin, w których występuje zjawisko przemocy.
W 2017 r. udzielono 40 porad prawnych. Pomocą prawną objętych zostało 40 rodzin.

3. PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ZDROWIA

Dom Kultury w Kluczborku prowadził działalność profilaktyczną poprzez organizowanie czasu wolnego mieszkańcom Gminy Kluczbork. Aktywne uczestnictwo dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych w zajęciach artystycznych, występy, wyjazdy na przeglądy, udział w koncertach i imprezach kulturalnych to znakomita alternatywa wobec używania środków odurzających.

4. WSPÓŁPRACA ZE SZKOŁAMI

Szkoły z terenu Gminy Kluczbork realizowały programy profilaktyczne obejmujące swym zakresem problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. Programy realizowane na terenie szkół zmierzały do przeciwdziałania uzależnieniom, w tym narkomanii wśród dzieci i młodzieży. Zajęcia umożliwiły poznanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu poprzez możliwość uczestnictwa w różnorodnych formach aktywności, pomagały w radzeniu sobie z trudnościami i zagrożeniami oraz służyły ograniczaniu czynników ryzyka związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

W ramach programu podjęte zostały następujące działania:

- w szkołach odbywały się prelekcje na temat szkodliwości zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych (dopalaczy), omawiano z uczniami metody radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, przeprowadzano pogadanki utrwalające zachowania asertywne. Dzieci wykonywały też prace plastyczne propagujące zdrowy styl życia. Ponadto poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, zawodów sportowych zagospodarowany został czas wolny uczniów.

Dzieci i młodzież również podczas ferii i wakacji mogły korzystać z zajęć dodatkowych organizowanych przez poszczególne szkoły. Także dzieci z terenów wiejskich mogły skorzystać z różnych zajęć dodatkowych organizowanych w świetlicach wiejskich.

- pedagodzy szkolni przeprowadzali z młodzieżą rozmowy profilaktyczno – wychowawcze, podczas których poruszana była tematyka związana z uzależnieniami, w tym od narkotyków. Poza tym pedagodzy prowadził indywidualne rozmowy z uczniami i ich rodzicami, ułatwiając rozwiązanie wielu problemów.

Zagadnienia z zakresu profilaktyki narkotykowej realizowane były poprzez podejmowanie na zajęciach tematów dotyczących tego problemu. We współpracy z rodzicami podejmowane były działania związane z eliminowaniem niepokojących zachowań młodzieży.

W Publicznej Szkole Podstawowej Nr 5 z Oddziałami Integralnymi im. Emilii Plater w Kluczborku oraz w Publicznej Szkole Podstawowej w Bogacicy został przeprowadzony rekomendowany program profilaktyczny Archipelag Skarbów.

W ramach programu realizowanego w PSP Nr 5 w Kluczborku odbyły się:

- dwa mityngi dla młodzieży klas II gimnazjum w łącznym wymiarze 8 godzin dydaktycznych; wzięło w nim udział 107 uczniów;
- spotkanie z nauczycielami w wymiarze 2 godzin dydaktycznych; wzięło w nich udział 29 nauczycieli;
- nie udało się przeprowadzić spotkania dla rodziców (nikt nie przyszedł).

W ramach programu realizowanego w PSP w Bogacicy odbyły się:

- dwa mityngi dla młodzieży klas II gimnazjum w łącznym wymiarze 8 godzin dydaktycznych; wzięło w nim udział 98 uczniów;
- spotkanie z nauczycielami w wymiarze 2 godzin dydaktycznych; wzięło w nich udział 17 nauczycieli;
- w spotkaniu dla rodziców wzięło udział 40 rodziców.

Szczegółowe sprawozdania merytoryczne z realizacji programu profilaktyki zintegrowanej Archipelag Skarbów znajduje się do wglądu u Pełnomocnika.

Ponadto w szkołach na terenie Gminy Kluczbork odbywały się liczne przedstawienia profilaktyczne, które realizowane były przez profesjonalne teatry oferujące przedstawienia dla dzieci i młodzieży o tematyce uzależnień.

Gmina Kluczbork zakupiła dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych materiały profilaktyczne - Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Dopalacze? Czy wiesz co siedzi w środku”, „Narkotyki? O krok od uzależnienia”, „Narkotyki – wiercą w głowie”.

Dla nauczycieli, pedagogów oraz psychologów szkolnych zostało przeprowadzone szkolenie specjalistyczne z tematu: Dopalacze – zagrożenia współczesnego pokolenia dzieci i młodzieży.

W szkoleniu wzięło udział 28 przedstawicieli szkół z terenu Gminy Kluczbork. Cel szkolenia było podniesienie kompetencji i umiejętności praktycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą zagrożoną i uzależnioną od substancji psychoaktywnych. Zdobyć podstawowych umiejętności praktycznych w pracy z rodziną nastolatka.

6. DZIAŁANIA PODEJMOWANE WE WSPÓŁPRACY Z KOMENDĄ POWIATOWĄ POLICJI

Komenda Powiatowa Policji w Kluczborku w 2017 r. realizowała szereg zadań dotyczących prewencji i tym samym włączała się w działania związane z przeciwdziałaniem narkomanii. Funkcjonariusze Policji brali też udział w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą szkolną, podczas których przeprowadzali pogadanki m.in. na temat profilaktyki narkotykowej.

7. AKCJA „STOP NARKOTYKOM” W GMINIE KLUCZBORK

Akcja „*Stop narkotekom*” ma już kilkuletnią tradycję w Gminie Kluczbork. Początkowo obejmowała jedną ze szkół ponadgimnazjalnych, a obecnie uczestniczą w niej wszystkie szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne z terenu gminy. Planowane jest włączenie do niej również szkół spoza gminy, które zgłaszają swoje zainteresowanie.

„*Stop narkotekom*” to coroczne, trzydniowe działania zainicjowane i podejmowane przez młodzież, obejmujące happeningi, koncerty, spektakle teatralne, konkursy plastyczne i muzyczne, seanse filmowe podejmujące tematykę narkomanii.

Młodzież decyduje jakie zespoły zaprasza, sama prowadzi koncerty, sama planuje kolejne edycje akcji. Podejmuje tematy ważne dla siebie, w sposób który jest dla niej atrakcyjny (wszystko to odbywa się oczywiście z pomocą osób dorosłych).

Zapraszani są specjaliści, artyści i muzycy, którzy są dla nich naturalnymi autorytetami, którzy swoją twórczością i życiem promują życie wolne od narkotyków. Być może ta forma jest tak atrakcyjna dla młodych ludzi, bo to ich sprawa, ich zasługa, ich pomysł, bo ktoś ich posłuchał i potraktował poważnie, jak partnera w poważnej rozmowie poruszającej trudny temat. To ich sposób, żeby poradzić sobie z problemem narkotyków.

Jak dowodzą badania i praktyka, częstą przyczyną sięgania po narkotyki jest chęć ucieczki od sytuacji trudnych, stresujących, frustrujących.

Narkotyki zapewnia natychmiastowe (pozornie) skuteczne rozwiązanie, powoduje zapomnienie lub też wprowadza w „inny, lepszy świat”. Wiemy, że faktycznie powoduje jedynie nasilenie, pogłębienie lub dodatkowe szkody.

Pokazanie młodym ludziom innych rozwiązań, możliwości, nauka radzenia sobie z trudnymi sytuacjami czy emocjami, to sposób, który może działa wolniej, ale stanowczo skuteczniej i trwale. Stąd nie nowy, ale wciąż nie wykorzystany pomysł warsztatów dla młodzieży. Wyposażenie młodych ludzi w umiejętności psychologiczne i interpersonalne powinno być uzupełnione informacjami o konsekwencjach prawnych dotyczących posiadania i używania narkotyków. Nie mają one na celu straszenia, lecz podane w rzetelny i pozbawiony sensacji sposób, uświadomić że kontakt z narkotykami jest sprawą nielegalną i karalną.

7. Od 2017 roku prowadzony jest przez Pełnomocnika fanpage profilaktyczny – Kluczbork mówi Stop uzależnieniom.

III. WNIOSKI Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE KLUCZBORK W 2017 ROKU.

Działania związane z przeciwdziałaniem narkomanii podejmowane w 2017 r. to kontynuacja zadań rozpoczętych w latach poprzednich. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż inicjacja narkotykowa jest coraz wcześniejsza, a to stanowi główny i najważniejszy czynnik ryzyka uzależnienia. Jak pokazują badania, osoby poniżej 20 roku życia uzależniają się 4 razy szybciej niż osoby dorosłe. Coraz częściej zauważyć też można zjawisko zastępowania alkoholu środkami odurzającymi.

To skłania do refleksji, że głównym elementem właściwie prowadzonej strategii profilaktycznej i strategii ograniczania szkód powinna być aktualna diagnoza problemów społecznych związanych m.in. z używaniem przez mieszkańców Gminy Kluczbork alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Diagnoza taka została przeprowadzona pod koniec 2015 r. i została przedstawiona w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii. W 2016 r. został również przeprowadzony sondaż wśród dorosłych mieszkańców miasta Kluczborka dotyczący problemu uzależnień od środków psychoaktywnych.

Wyniki sondażu wraz z analizą również znalazły się w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kluczbork na lata 2017 – 2021.

Problemy związane z narkomanią znajdują się w czołówce zagrożeń cywilizacyjnych i społecznych naszych czasów, dlatego trzeba je diagnozować i aktywnie im przeciwdziałać. Cykliczna lokalna diagnoza ma pomóc w konstrukcji gminnych programów profilaktycznych i zdrowotnych, ułatwi opracowanie strategii postępowania, skoordynowanie działań poszczególnych instytucji działających w sferach związanych z tym tematem, pozwoli na porównanie danych i kontrolę skuteczności działań podejmowanych na terenie Gminy Kluczbork .

Działania profilaktyczne i pomocowe w głównej mierze powinny być skoncentrowane na dzieci i młodzież, zarówno ucząca się, jak i pracującą. W zakresie przeciwdziałania narkomanii szczególną uwagę należy też zwrócić na działania w obszarze ograniczania ryzyka związanego z okazjonalnym używaniem narkotyków, w szczególności w miejscach spędzania czasu wolnego przez młodzież (boiska szkolne, parki, imprezy okolicznościowe, festyny, zalew) oraz zaktywizowanie i uaktywnianie placówek oświatowych i kulturalnych do podejmowania działań dotyczących profilaktyki narkotykowej.

IV.. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Źródłem finansowania zadań realizowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii były środki finansowe z budżetu miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Kwota w 2017 r. która została przeznaczona na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii wynosiła 25 000 zł.

Opracowała

Joanna Drabicka

Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii